

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
ציבור	קשרי	ענף
הציבור	פניות	מדור
03-5695757/5068		טל':
03-5693971		פקס:
התשע"ו	סיוון	ג'
2016	יוני	9

לכבוד,
עו"ד מייסא ארשיד, עמותת "גישה"

הנדון: פנייתך לדובר צה"ל בנושא המרחב הימי ברצועת עזה, לפי חוק חופש המידע

שלום רב,

פנייתך מיום ה-7 באפריל 2016, בנושא שבנדון, התקבלה במדורנו והועברה להתייחסות הגורמים המקצועיים.

להלן התייחסות מדור פניות הציבור בחטיבת דובר צה"ל לבקשתך: ראשית, נציין כי כלל הטווחים המצוינים במסמך זה מתייחסים לקו אנכי מחוף הרצועה, למעט במקרים בהם צוין אחרת.

סעיף 4 (א) – המרחק הימי המרבי אליו רשאים כלל תושבי הרצועה לצאת, הינו עד לטווח של 6 מייל, באזור שבין הגבול הדרומי של אזור K ועד גבולו הצפוני של אזור M. אף כלי שייט (או אדם) אינו מורשה לחרוג מעבר למרחב המותר וזאת בהתאם להנחיית ממשלת ישראל. להלן השינויים שהתרחשו במרחב הימי המותר בעשר השנים האחרונות:

1) בתאריך 21/03/13 לאור ירי תמ"ס מרצועת עזה הוחלט על צמצום אזור הדיג ברצועת עזה מ-6 מייל ל-3 מייל.

2) בתאריך 21/05/13 הורחב אזור הדיג ברצועת עזה מ-3 מייל ל-6 מייל.

3) בתאריך 03/04/16 הורחב אזור הדיג בחלקה הדרומי של רצועת עזה מאזור קו רוחב נחל עזה ועד גבולו הצפוני של אזור M עד לטווח של 9 מייל וזאת לפרק זמן של כחודשיים לטובת עונת הדיג.

יש לציין כי בעת סבבי הלחימה ב"בעופרת יצוקה", "עמוד ענן" ו"צוק איתן" נאכפה כל תנועת כלי שיט במרחב הימי ברצועת עזה.

סעיף 4 (ב) – הים המשתרע מול רצועת עזה חולק לשלושה אזורים פעילות ימית כמפורט בנספח א'.

1) **אזור K** - אזור אסור לתנועת כלי שיט מקו הגבול- הוברס ודרומה עד לטווח 1.5 מייל ומשתרע למרחק של עד 20 מייל מקו החוף, כמוגדר בנספח א' להלן (בין הנקודות K1-K2-K3-K4).

2) **אזור הדיג - אזור L** - אזור לדיג, תחום בין האזורים K, M מהחוף ועד למרחק של 20 מייל מקו החוף אל תוך הים, כמוגדר בנספח א' להלן (בין הנקודות M4- K4). גודל השטח הפתוח לדיג ולפעילות פלסטינית משתנה מעת לעת עפ"י החלטת הדרג המדיני ובהתאם להמלצות הדרג הצבאי.

(3) **אזור M** - אזור אסור לתנועת כלי שיט שרוחבו מקו התאום הטקטי עד 1 מייל צפונה ומשתרע למרחק של עד 20 מיל מקו החוף, כמוגדר בנספח א' להלן (בין הנקודות M1-M2-M3-M4).

סעיף 4 (ג) – המרחק הימי המרבי המותר במרחב מסומן ע"י מצופים בעל צבע סימון בולט ומוארים באמצעות נצנץ בשעות החשיכה (מצ"ב שרטוט מצוף לדוגמא).

סעיף 4 (ד) – לאחרונה התאפשר, למשך כחודשיים (עונת דיג), הרחבת מרחב דיג עד לטווח 9 מייל ובמרחב שמדרום לקו שפך נחל עזה ועד הגבול הצפוני של M, בכפוף לצרכים ביטחוניים.

סעיף 4 (ה) – אין תנאים מגבילים ליציאת תושבי הרצועה למרחב הימי המותר וללא מגבלת לסוג פעילות (דייגים, ספורטאים, נופשים ובעלי סירות), למעט אלו העוסקים בים בפלילים ו/או בפעילות חבלנית.

סעיף 4 (ו) – אף כלי שיט אינו מורשה לחרוג מעבר למרחב הימי המותר וזאת בהתאם להנחיית ממשלת ישראל. כל יציאה אחרת מרצועת עזה נעשית דרך המעברים היבשתיים בהתאם לנהלים.

סעיף 4 (ז) – ביום 3 בינואר 2009 הוטל סגר ימי על חופי רצועת עזה ומאז הוא נאכף ללא אפליה ובהתאם לדין הבין-לאומי החל בעניין. במהלך הסגר נכנס כלי שיט אחד למרחב הימי של רצועת עזה - יאכטת "Arion" - פרצה את הסגר הימי בתאריך 30/06/2009 ועלייה נמצאו 6 אנשי צוות ו-15 מפליגים נוספים, היאכטה נעצרה ע"י כוחות זרוע הים והועברה לבסיס אשדוד וכלל המפליגים ואנשי הצוות הועברו למחלקת ההגירה ולאחר מכן שוחררו. ציוד לטובת תושבי רצועת עזה שהתגלה ביאכטה הועבר דרך המת"ק לאונר"א ולרצועת עזה. מאז אותו אירוע, צה"ל אכף את הסגר הימי ועצר את כלי השיט עוד בדרכם לפרוץ את הסגר הימי, זאת עוד בטרם נעשתה חריגה בפועל.

סעיף 4 (ח) – המידע מצוי בידי רשות אחרת ועל כן, בהתאם לסעיף 5(8) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק"), יש לפנות לממונה חוק חופש המידע של המתפ"ש.

סעיף 5 (א) – הגורם האמון על הסדרה ואכיפה במרחב הימי ברצועת עזה הינו צה"ל – זרוע הים, והוא מפעיל את סמכותו מכוח דיני הלחימה, לפיהם הוא רשאי לקבוע הוראות ביטחוניות ולאכוף אותן.

סעיף 5 (ב) – צה"ל פועל על פי נהלי הפתיחה באש המסדירים את אכיפת מגבלות הדיג ובמידת הצורך גם את תפיסת כלי השיט ועצירת הדייגים. הנהלים הינם מסווגים ומסירתם עשויה לפגוע בביטחון המדינה. על כן, עלינו לדחות את בקשתך בעניין זה, בהתאם לסעיף 9(א)(1) לחוק. למעלה מן הנדרש יצוין כי השימוש בכוח כנגד סירות הדיג המפרות את ההוראות הביטחוניות נעשה במידה המינימאלית הנדרשת לתפיסתן, וקודמת לכך אזהרה פרטנית לסירה ודרישה להפסקת ההפרה (זאת בנוסף על ההנחיות הכלליות המועברות לדייגים הפלסטיניים באמצעות מת"ק עזה באשר להיקפן של המגבלות). רק מקום בו ההפרה נמשכת, ובעיקר כאשר מדובר ב"הפרה חוזרת", פועלים כוחות זרוע הים לתפיסת הסירה.

סעיף 5 (ג) – אירועי הירי מתועדים ביומן המבצעים ככל אירוע מבצעי והמידע אינו נאגר בפילוח נפרד, כמבוקש בפנייתכם. על כן, עלינו לדחות את בקשתכם בסעיף זה, בהתאם לסעיף 8(3) לחוק.

סעיף 5 (ד) – צה"ל אינו אוגר את מידע זה באופן המבוקש בפנייתך, המתייחס לגילאי העצורים ומטרת השימוש במרחב הימי, שכן חיל הים אמון על הטיפול בעצורים רק בשלב העברתם ממקום המעצר לחקירת שירות הביטחון הכללי. מצ"ב טבלה רלוונטית בנספח ב'.

סעיף 5 (ה) – נהלי הפתיחה באש המסדירים את אכיפת מגבלות הדיג ובמידת הצורך גם את תפיסת כלי השיט ועצירת הדייגים הינם מסווגים ומסירתם עשויה לפגוע בביטחון המדינה. על כן, עלינו לדחות את בקשתך בעניין זה, בהתאם לסעיף 9(א)(1) לחוק. עם זאת, כאמור מעלה, ההוראות מגבילות את השימוש בכוח למידה המינימאלית הנדרשת לתפיסת כלי השיט ועצירת הדייגים מביצוע החריגות וזאת רק לאחר אזהרות שמועברות לכלים.

סעיף 5 (ו) – אין בידינו את המידע המבוקש בסעיף זה, אודות מספר הפצועים במרחב הימי, שכן חלק ניכר מאירועי הפגיעה מסתיימים בפגיעה קלה, המטופלת ברמת השטח, אשר אינה מתועדת בנפרד. ניתן לציין כי ככל הידוע לנו המדובר לרוב בפגיעות קלות המטופלות ברובן ע"י הכוחות בשטח. כלל הפצועים הינם ממין זכר שלא ניתן לדעת את עיסוקם בפועל, וזאת לאחר שחרגו ממרחב הדייג המותר ואינם עצרו גם לאחר קריאות אזהרה.

סעיף 5 (ז) – המענה הראשוני לפצוע מבוצע ע"י פרמדיק/רופא בכלי שיט זרוע הים, במידה וטיפול זה אינו מספק מועבר הפצוע באמצעות אמבולנס לבית החולים ברזילאי באשקלון.

סעיף 5 (ח) – מינואר 2009 ועד היום אירעו שני אירועים במהלכם נהרגו שני פלסטינאים במרחב הימי של רצועת עזה:

(1) בתאריך ה-27/08/2009 נפגע ונהרג נאדי סאלח אל עטאר.

(2) בתאריך ה-24/09/2010 נפגע ונהרג מוחמד מנסור עומר בכר במהלך ירי אזהרה.

סעיף 5 (ט) – משנת 2009 התקיימה שתי חקירות סביב אירועים בהם מצא אדם את מותו עקב ירי של כוחות זרוע הים במרחב הימי אל מול רצועת עזה:

(1) ביום 27 באוגוסט 2009 נורה נאדי סאלח אל-עטאר. בעקבות קבלת פנייה בעניין, בוררו עם הגורמים המבצעיים פרטים נוספים ביחס לנסיבות האירוע. לאחר בחינת כלל המידע שנאסף, מצא הפצ"ר כי לא התעורר חשד לביצוע עבירה המצדיק פתיחה בחקירה פלילית.

(2) ביום 24 בספטמבר 2010 נורה מוחמד מנסור עומר בכר מירי כוחות זרוע הים. בעקבות קבלת פנייה בעניין, בוררו עם הגורמים המבצעיים פרטים נוספים ביחס לנסיבות האירוע. לאחר בחינת כלל המידע שנאסף, הורה הפצ"ר על פתיחה בחקירת מצ"ח. עם השלמת החקירה הועברו ממצאיה לבחינת הפרקליטות הצבאית. הראיות בתיק החקירה לא ביססו חשד כי התנהלותם של מי מחיילי הכוח מצדיקה נקיטת הליכים פליליים או משמעתיים.

סעיף 5 (י) – האמצעים הננקטים על מנת לצמצם פגיעה הגוף בנפש הינם:

- (1) פרסום מקדים של מרחב הדייג המותר לתושבי רצועת עזה באמצעות המת"ק על מנת שהדייגים ימנעו מחריגות ימיות וחיכוך עם כוחותינו.
- (2) מתן קריאות אזהרה לכלי שיט חורגים.
- (3) שימוש באמצעי אל-הרג ואמצעים לפיזור הפגנות.
- (4) עמידה בהוראות פתיחה באש מחמירות ומגבילות אף למעלה מן הדין הבין-לאומי.

- 5) שיח רצוף בין המת"ק ובכירי איגוד הדיג להבהרת הנהלים בהשתתפות מב"ס אשדוד.
- סעיף 6 (א)** – נהלי הפתיחה באש מסדירים את אכיפת מגבלות הדיג ובמידת הצורך גם את תפיסת כלי השיט ועצירת הדייגים, והינם מסווגים ומסירתם עשויה לפגוע בביטחון המדינה. על כן, עלינו לדחות את בקשתך בעניין זה, בהתאם לסעיף 9(א)(1) לחוק.
- סעיף 6 (ב)** – על אף שדיני הלחימה בים מתירים החרמה של סירות דיג שנתפסו עקב הפרה של הוראות או מגבלות, מטעמי מדיניות, סירות הדיג והציוד שעליהן מוחזרות לבעליהן, באמצעות החזרות יזומות של צה"ל בשיתוף עם אגודת הדייגים, והכל בהתאם למצב התנאים בשטח.
- סעיף 6 (ג)** – משנת 2009 נתפסו על ידי זרוע הים כלי שייט כמצוין בנספח ג'. לרוב, כלי שיט והציוד המשויך אליהם מוחזרים כאשר מתקבלת פנייה מטעם הבעלים של כלי השיט בצירוף התחייבות שלא להפר עוד את המגבלות הביטחוניות או באמצעות החזרות יזומות המתואמות למול אגודת הדייגים, במתווה ימי או במתווה יבשתי, והכל בהתאם למצב השטח ומצב כלי השיט.
- סעיף 6 (ד)** – נהלי הפתיחה באש מסדירים את אכיפת מגבלות הדיג ובמידת הצורך גם את תפיסת כלי השיט ועצירת הדייגים הינם מסווגים ומסירתם עשויה לפגוע בביטחון המדינה. על כן, עלינו לדחות את בקשתך בעניין זה, בהתאם לסעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998. באשר לנהלים העוסקים בהשבת כלי שיט יש לציין כי אין בידי צה"ל נוהל כתוב בעניין והחזרת כלי שיט נעשית לאחר בחינה של כל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבות.
- סעיף 6 (ה)** - כאמור בסעיף 6(ב) דלעיל, כלל הציוד הנתפס על גבי כלי שייט חורג מגיע לבסיס חיל הים באשדוד, מתועד תוך שיוך לכלי ולאנשים המעוכבים. במידה ומוחזר כלי השיט, במעמד החזרת כלי השיט כלל הציוד המשויך אליו מצורף ומוחזר לבעליו למעט שלל דיג (מזון) המתועד ומשוחזר לאור העובדה כי לא ניתן לאחסנו. כך, הוחזרו בשנים האחרונות כמה עשרות כלי שייט, חלקן לאחר שיפוץ שמבוצע על ידי חיל הים למתן כושר שייט.
- סעיף 6 (ו)** – לא ניתן לבצע הערכה בעניין כמבוקש, שכן צה"ל אינו מבצע הערכת ערכו הכספי של הרכוש המוחרם, אלא שהטיפול ברכוש מוחרם מתבצע כמפורט לעיל.
- סעיף 6 (ז)** – המידע אינו מצוי בידי צה"ל.
- סעיף 6 (ח)** – המידע מצוי בידי רשות אחרת ועל כן, בהתאם לסעיף 8(5) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, יש לפנות לממונה חוק חופש המידע במשרד הביטחון.

לשימושך.

בברכה,

הציבור	פניות	מדור
ציבור	קשרי	ענף
צה"ל		דובר

נספח ב' – טבלת עצורים מידי חודש בחלוקה לשנים

שנה/חודש	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ינואר	0	7	12	4	3	3	8
פברואר	0	10	3	5	6	2	0
מרץ	17	6	2	0	0	2	6
אפריל	12	3	0	13	0	2	0
מאי	12	0	0	9	2	16	2
יוני	12	0	3	13	2	0	15
יולי	2	2	2	0	1	0	8
אוגוסט	4	0	3	3	6	0	0
ספטמבר	5	0	10	0	0	11	0
אוקטובר	0	0	2	8	0	7	0
נובמבר	0	0	17	13	6	0	8
דצמבר	5	6	7	14	0	15	0

נספח ג' – פירוט כמות כלי שייט תפוסים בחלוקה לשנים

שנה	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
כמות כ"ש תפוסים	26	14	19	35	13	27	18